

اصلاحات قانون مالیات‌های مستقیم در یک نگاه

مصطفی با تقوا
حسابدار رسمی

لایحه اصلاح قانون مالیات‌های مستقیم در اول آبان‌ماه ۱۳۹۱ در ۴۳ ماده تقدیم مجلس شورای اسلامی گردید و کلیات آن در تاریخ هشتم بهمن‌ماه ۱۳۹۱ در صحن علنی مجلس شورای اسلامی مورد تصویب قرار گرفت و در تاریخ ۱۸ دی ماه ۱۳۹۲ توسط کمیسیون اقتصادی و با مشورت مرکز پژوهش‌های مجلس تصویب و در یک ماده واحده و ۶۴ بند به هیئت ریسه مجلس تقدیم گردید و در تاریخ سی و یکم تیر ماه ۱۳۹۴ به تصویب رسید و از ابتدای سال ۱۳۹۵ لازم‌الاجرا است. در جداول ارایه شده رئوس تغییرات صورت گرفته در قانون مالیات‌های مستقیم بیان شده است.

تغییرات قانون مالیات‌های مستقیم مورخ ۱۳۹۴/۰۴/۳۱

ردیف	شماره بند	ماده قدیم	ماده جدید	متن قدیم	متن جدید
۱	۱	۲	۲	-	بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی‌دارای مجوز از طرف حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری
۲	۱	۲	۲	معافیت مالیاتی این ماده برای مواردی که از طرف حضرت امام خمینی (ره) یا مقام معظم رهبری دارای مجوز می‌باشند بر اساس نظر مقام معظم رهبری است.	-
۳	۹	۴۵	۴۵	سه در هزار حق تمیر روی سفته و...	نیم در هزار
۴	۱۰	۴۸	۴۸	دو در هزار حق تمیر سرمایه	نیم در هزار
۵	۱۱	۵۴	۵۴	مال التجاره از روی سند رسمی تعیین می‌شود و...	درآمد اجاره براساس قرارداد اعم از رسمی یا عادی ...
۶	۱۲	۵۴ مکرر	-	-	اخذ مالیات از واحدهای مسکونی خالی...
۷	۱۳	۶۴	۶۴	تعیین ارزش معاملاتی به عهده کمیسیون تقویم املاک است...	تعیین ارزش معاملاتی به عهده کمیسیون تقویم املاک است. ارزش معاملاتی عبارتست از دو درصد میانگین قیمت‌های روز منطقه ...
۸	۱۴	۷۶	۷۶	معافیت از مالیات در خصوص نقل و انتقال املاک طبق ماده ۵۹ ق.م.م. ...	معافیت از مالیات در خصوص نقل و انتقال املاک طبق ماده ۵۹ یا ۷۷ ق.م.م. ...
۹	۱۵	۷۷	۷۷	-	شامل مالیات در خصوص ساخت و فروش هر نوع ساختمان به شرح فصل ۵ باب سوم
۱۰	۱۵	تبصره ماده ۷۷	تبصره ماده ۷۷	اولین نقل و انتقال قطعی ساختمان‌های نوساز که بیش از دو سال از تاریخ پایان کار آنها نگذشته باشد علاوه بر مالیات ماده ۵۹ مشمول مالیات مقطوع ۱۰ درصد ارزش معاملاتی اعیانی است.	اولین نقل و انتقال ساختمان‌های مذکور علاوه بر مالیات ماده ۵۹، مشمول مالیات علی الحساب ۱۰ درصد ارزش معاملاتی است.
۱۱	۱۵	۷۷	۷۷	-	اضافه شدن تبصره ۵: آیین نامه اجرایی مصوب هیأت وزیران
۱۲	۱۶	۸۴	۸۴	تا میزان ۱۵۰ برابر حداقل حقوق ...	میزان معافیت مالیات حقوق سالانه در قانون بودجه هر سال تعیین می‌شود.
۱۳	۱۷	۸۵	۸۵	نرخ مالیات بر درآمد حقوق عبارتست از ...	نرخ مالیات بر درآمد مازاد بر ماده ۸۴ و تا ۷ برابر ۱۰ درصد و...
۱۴	۱۸	تبصره ۸۶	تبصره ۸۶	پرداخت‌هایی که از طرف غیر از پرداخت کنندگان حقوق اصلی به عمل می‌آید بدون اعمال معافیت ماده ۸۴، به نرخ‌های ماده ۸۵ مشمول مالیات است و...	پرداخت‌هایی که از طرف غیر از پرداخت کنندگان حقوق اصلی به عمل می‌آید مثل حق مشاوره، حق حضور و... بدون اعمال معافیت ماده ۸۴، مشمول مالیات مقطوع به نرخ ۱۰ درصد است ...
۱۵	۱۹	بند ۵ ماده ۹۱	بند ۵ ماده ۹۱	... حق سنوات و مرخصی که در موقع بازنشستگی یا از کارافتادگی پرداخت می‌شود معاف است.	... حق سنوات و مرخصی معاف است.

ردیف	شماره بند	ماده قدیم	ماده جدید	متن قدیم	متن جدید
۱۶	۲۰	تبصره ماده ۹۲	-	بدهی مالیات حقوق کادر نظامی و انتظامی بخشوده می‌شود	-
۱۷	۲۱	۹۵	۹۵	صاحبان مشاغل مکلفند اسناد و مدارک برای تشخیص درآمد مشمول مالیات نگهداری کنند ...	صاحبان مشاغل مکلفند دفاتر و اسناد و مدارک با رعایت اصول و ضوابط قانون تجارت برای تشخیص درآمد مشمول مالیات خود نگهداری و اظهارنامه مالیاتی تنظیم کنند ...
۱۸	۲۱	۹۵	۹۵	آیین نامه تحریر دفاتر ... طبق استانداردهای حسابداری ... توسط سازمان مالیاتی یا کسب نظر از جامعه حسابداران رسمی ایران تهیه و به تصویب وزیر می‌رسد.	آیین نامه تحریر دفاتر ... توسط سازمان مالیاتی تهیه و به تصویب وزیر می‌رسد.
۱۹	۲۱	۹۶	-	صاحبان مشاغل بند الف ۹۵ ...	-
۲۰	۲۲	۹۷	۹۷	درآمد مشمول مالیات از طریق علی‌الرأس ...	درآمد مشمول مالیات با استناد به اظهارنامه مالیاتی... اگر اظهارنامه ارائه نشده باشد اظهارنامه مالیاتی برآوردی توسط سازمان مالیاتی با توجه به اطلاعات کسب شده از طرح جامع مالیاتی ...
۲۱	۲۲	۹۸	-	نحوه تشخیص علی‌الرأس ...	-
۲۲	۲۲	۱۵۲	-	قرائن مالیاتی ...	-
۲۳	۲۲	۱۵۳	-	ضرایب علی‌الرأس ...	-
۲۴	۲۲	۱۵۴	-	نحوه تنظیم جدول ضرایب علی‌الرأس ...	-
۲۵	۲۲	۱۵۸	-	خود اظهاری و نمونه‌گیری و...	-
۲۶	۲۲	۲۷۱	-	انفصال ماموران مالیاتی و هیات‌های سه نفره در صورت رفع تعرض ...	-
۲۷	۲۳	۱۰۰	۱۰۰	مهلت ارائه اظهارنامه مشاغل تا آخر تیرماه است ...	مهلت ارائه اظهارنامه مشاغل تا آخر خرداد ماه است ...
۲۸	۲۵	تبصره‌های آن و ۱۰۴	-	کسر مالیات تکلیفی به نرخ ۳ درصد ...	-
۲۹	۲۶	۱۰۶	۱۰۶	... از طریق رسیدگی به دفاتر قانونی بر طبق مقررات ۹۴ و بند الف ۹۵ و علی‌الرأس براساس میزان سوددهی فعالیت و مقررات ۹۴، ۹۵ و ۹۷ ...
۳۰	۲۷	۱۰۷	۱۰۷	درآمد مشمول مالیات اشخاص حقوقی خارجی و مؤسسات مقیم خارج از ایران: الف: در ایران ... ۲۰ درصد ب: از ایران صرفاً در خصوص امتیازات و حقوق ... ۲۰ - ۴۰ درصد	درآمد مشمول مالیات اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی مقیم خارج از ایران: بابت تهیه طرح ساختمان‌ها ... تعلیمات و کمک‌های فنی، انتقال دانش فنی، سایر خدمات و واگذاری امتیازات ... با توجه به نوع فعالیت و میزان سوددهی ۱۰ تا ۴۰ درصد براساس آیین نامه مصوبه هیات وزیران
۳۱	۳۰	۱۳۱	۱۳۱	نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی: تا میزان ۳۰ میلیون ریال ۱۵ درصد ...	نرخ مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی: تا میزان ۵۰۰ میلیون ریال ۱۵ درصد ...
۳۲	-	۱۳۲	۱۳۲	*	*
۳۳	-	۱۳۸	۱۳۸	*	*
۳۴	۳۱	۱۳۳	۱۳۳ اضافه شدن صندوق حمایت از توسعه بخش کشاورزی
۳۵	۳۲	۱۳۴	۱۳۴ اضافه شدن آموزشگاه‌های فنی و حرفه‌ای آزاد
۳۶	۳۳	۱۳۶	۱۳۶	... بیمه عمر انواع بیمه‌های عمر و زندگی ...
۳۷	۳۳	۱۳۷	۱۳۷	... بیمه عمر انواع بیمه‌های عمر و زندگی ...
۳۸	۳۴	بند ح ماده ۱۳۹	بند ح ماده ۱۳۹ اضافه شدن موارد مصرف درآمد موقوفات عام ...
۳۹	۳۴	بند ل ماده ۱۳۹	بند ل ماده ۱۳۹ مطبوعاتی و قرآنی ...
۴۰	۳۵	۱۴۱	۱۴۱	۱۰۰ درصد درآمد حاصل از صادرات محصولات صنعتی و ... و ۵۰ درصد ...	۱۰۰ درصد درآمد حاصل از صادرات خدمات و کالاهای غیرتفتی و ۲۰ درصد درآمد حاصل از صادرات مواد خام از مالیات معاف است.
۴۱	۳۶	-	۱۴۶ مکرر	-	معافیت‌های مندرج در مواد ۱۳۳ و ۱۳۴ و ... به عنوان مالیات به نرخ صفر منظور می‌شود ...

ردیف	شماره بند	ماده قدیم	ماده جدید	متن قدیم	متن جدید
۴۲	۳۶	-	تبصره یک ماده ۱۴۶ مکرر	-	شرط برخورداری از مالیات نرخ صفر ارائه اظهارنامه مالیاتی، دفاتر و...
۴۳	۳۷	تبصره ماده ۱۴۷	-	مؤسسه عبارتست از ...	-
۴۴	۳۷	-	تبصره یک ماده ۱۴۷	-	مؤسسه عبارتست از کلیه اشخاص حقوقی و صاحبان مشاغل ماده ۹۵ ...
۴۵	۳۷	-	تبصره دو ماده ۱۴۷	-	هزینه‌های مرتبط با درآمدهای معاف، هزینه قابل قبول مالیاتی نمی‌باشد.
۴۶	۳۷	-	تبصره ماده ۳ ماده ۱۴۷	-	پذیرش هزینه‌های بالای ۵۰ میلیون ریال منوط به پرداخت از طریق سامانه بانکی ...
۴۷	۳۸	بند ۲ ماده ۱۴۸	بند ۲ ماده ۱۴۸ و پرداختی به بازنشستگان مؤسسه حداکثر تا سقف یک دوازدهم معافیت مالیات حقوقی
۴۸	۳۸	بند هجده ماده ۱۴۸	بند هجده ماده ۱۴۸ و اضافه شدن جرائم، صندوق‌های حمایت از توسعه بخش کشاورزی و شرکت‌های واسپاری (لیزینگ) ...
۴۹	۳۸	-	بند ۲۹ ماده ۱۴۸	-	ذخیره مربوط به خدمات پس از فروش (گارانتی) اشخاص حقوقی
۵۰	۳۹	۱۴۹	۱۴۹	نحوه محاسبه استهلاک دارایی‌ها ...	نحوه محاسبه استهلاک دارایی‌ها ... با رعایت استانداردهای حسابداری ...
۵۱	۳۹	ماده ۱۵۰	-	طرز محاسبه استهلاک ...	-
۵۲	۳۹	ماده ۱۵۱	-	جدول استهلاکات ...	-
۵۳	۳۹	-	تبصره یک ماده ۱۴۹	-	مازاد تجدید ارزیابی از مالیات معاف است ...
۵۴	۴۱	۱۶۹	۱۶۹	... کاربرد وسایل و روش‌ها و صورت‌حساب‌ها و فرم‌ها ...	صدور صورتحساب، درج شماره اقتصادی در قراردادها و صورتحساب‌ها و ... ارائه فهرست معاملات انجام شده به سازمان مالیاتی ...
۵۵	۴۲	مکرر ماده ۱۶۹	مکرر ماده ۱۶۹	صدور کارت اقتصادی، ارائه فهرست معاملاتی ...	ایجاد نظام یکپارچه اطلاعات مالیاتی شامل اطلاعات هویتی، عملکردی و ... الزام کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مبنی بر ارائه اطلاعات فوق به سازمان مالیاتی و ...
۵۶	۴۴	۱۸۱	۱۸۱	... هیأتی مرکب از سه نفر جهت بازدید و کنترل دفاتر قانونی هیأتی مرکب از سه نفر جهت بازدید و کنترل دفاتر قانونی ...
۵۷	۴۵	-	تبصره ماده ۳ ماده ۱۸۶	-	اسامی مدیرانی که بدهی مالیاتی دارند و به علت صدور اسناد معاملات غیر واقعی انجام می‌دهند به اداره ثبت شرکت‌ها اعلام و عضویت آنها به مدت سه سال در هیأت مدیره لغو می‌شود ...
۵۸	۴۵	-	تبصره ماده ۴ ماده ۱۸۶	-	عدم ثبت تغییرات اشخاص حقوقی فاقد فعالیت طی ۵ سال ...
۵۹	۴۶	-	تبصره ماده ۳ ماده ۱۸۷	-	ارسال یک نسخه از اسناد نقل و انتقال املاک توسط دفاتر اسناد رسمی به سازمان مالیاتی

ردیف	شماره بند	ماده قدیم	ماده جدید	متن قدیم	متن جدید
۶۰	۴۶	-	تبصره ۴ ماده ۱۸۷	-	اتصال سازمان مالیاتی به سامانه ثبت سازمان اسناد و املاک ...
۶۱	۴۷	۱۹۳	۱۹۳	... عبارت جریمه رد دفاتر حذف شد.	عبارت جریمه رد دفاتر حذف شد.
۶۲	۴۸	۱۹۲	۱۹۲	... مشمول جریمه ۱۰ درصد	... مشمول جریمه غیر قابل بخشش ۳۰ درصد
۶۳	۴۹	۱۹۸	۱۹۸	در شرکت‌های منحل، مدیران اشخاص حقوقی به طور جمعی یا فردی نسبت به مالیات مسئولیت تضامنی دارند ...	در شرکت‌های منحل، مدیران تصفیه اشخاص حقوقی و در سایر شرکت‌ها مدیران اشخاص حقوقی غیر دولتی به طور جمعی یا فردی نسبت به مالیات مسئولیت تضامنی دارند.
۶۴	۵۰	۱۹۹	۱۹۹	... مشمول جریمه معادل ۲۰ درصد مالیات پرداخت نشده مشمول جریمه‌ای معادل ۱۰ درصد مالیات پرداخت نشده در موعد مقرر و ۲/۵ درصد مالیات به ازای هر ماه ...
۶۵	۵۱	۲۰۰	۲۰۰	... مجازات مقرر در تبصره ۲ ماده ۱۹۹ این قانون مجازات حبس تعزیری درجه ۶ ...
۶۶	۵۲	۲۰۲	۲۰۲	... ۱۰ میلیون ریال برای اشخاص حقوقی تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری از ۲۰ درصد سرمایه ثبت شده ...
۶۷	۵۳	تبصره ماده ۲۱۹	-	...	-
۶۸	۵۳	-	تبصره ماده ۱ ماده ۲۱۹	-	استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات و ...
۶۹	۵۳	-	تبصره ماده ۲ ماده ۲۱۹	-	واگذاری قسمتی از فعالیت‌های سازمان مالیاتی به بخش غیر دولتی
۷۰	۵۳	-	تبصره ماده ۳ ماده ۲۱۹	-	کلیه مالیات‌های تکلیفی که موعد پرداخت آنها حسب مورد ظرف ۱۰ روز، ۳۰ روز و ... بود، شد تا پایان ماه بعد
۷۱	۵۴	۲۳۳	-	...	-
۷۲	۵۵	۲۵۵	۲۵۵ اضافه می‌شود؛ لازم‌التایع بودن نظر اکثریت اعضای شورای عالی مالیاتی برای مأموران مالیاتی ...
۷۳	۵۶	۲۵۸	۲۵۸ اضافه می‌شود؛ و مأموران مالیاتی
۷۴	۵۹	۲۷۲	۲۷۲	انجام حسابرسی مالیاتی توسط حسابداران رسمی ...	انجام حسابرسی مالی توسط سازمان حسابرسی و مؤسسات عضو جامعه ...
۷۵	۶۰	-	۲۷۴	-	تعریف جرم مالیاتی ... و مجازات درجه ۶ ...
۷۶	۶۰	-	۲۷۵	-	تعریف مجازات‌های ماده ۲۷۴ ...
۷۷	۶۰	-	۲۷۶	-	مباشرت در جرم مالیاتی حسابداران، حسابرسان، مأموران مالیاتی و ...
۷۸	۶۰	-	۲۷۷	-	مرتکبان جرم مالیاتی مسئول پرداخت اصل مالیات و جرائم هستند و ...
۷۹	۶۰	-	۲۷۸	-	تأسیس دادسرا و دادگاه ویژه مالیاتی ...
۸۰	۶۰	-	۲۷۹	-	تعیین مجازات برای سو، استفاده کنندگان از اطلاعات ماده ۱۶۹ مکرر ...
۸۱	۶۰	-	۲۸۰	-	- اختصاص یک درصد درآمد مالیاتی برای دهیاری‌ها و شهرداری‌ها ... - معافیت مالیاتی برای سازمان‌ها و مؤسسات وابسته به شهرداری‌ها ...
۸۲	۶۰	-	۲۸۱	-	تاریخ اجرای این قانون ...
۸۳	۶۰	-	۲۸۲	-	لغو احکام مالیاتی در ۵ بند ...

در اصلاحیه قانون مالیات‌های مستقیم تغییری نکرده ولی براساس بندهای ۳۰ و ۳۱ قانون رفع موانع تولید تغییر اساسی کرده‌اند.